

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS- PRIJS
Voor de Stad 12.
Francó per post. 14.

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIE
15 cents de regel
Behalve 35 cents 1ste regel.

ZOO MOET HET GAAN!

Eenigen tijd geleden, hebben wij het te-
get van Ultramontaansche *terroristen*, naar
de opgave van het Evangelische Blad, voor
de oogen onzer lezers laten defileren. Thans
willen wij eens een troepje in oogenschouw-
nemen, dat tot de armee der *Zelfsbeder-
gers* behoort, een juist denkbeeld zal ge-
ven van het geheel, en na al dat verschrik-
kelijke een aangenaam contrast zal opleve-
ren. Vooraf echter moeten wij de beschrij-
ving van het eerste heir voltooien, en uit-
nadere berichten aanvullen wat aan het vo-
rige donombrement ontbreekt. Er blijft
ons namelijk over te zien, wat eigenlijk de
ziel uitmaakt dier onderscheidene corpseo,
die wij vroeger hebben beschreven.

Alzoo, men wete, dat behalve al die af-
deelingen en divisien en regimenten en
cadrons, waarvan te voren, nog een ge-
heime troep, een verschrikkelijke bende, be-
staande uit vier groote Geesten en drie kleine
Geestjes, Nederland doorzweeft, ten dien-
ste van het Ultramontanisme. -- De eerste
der vier, de onzichtbaarste van allen, ook
in zijne werking, is een zulke, die het er
op aanlegt, om den staatkundigen atmos-
pheer te beroeren, den gezigtcinder te ver-
donkeren, de algemeene zaak te verwarren
en in troebel water te visschen; het is Geest-
Wooling. Toevallig, maar zeer gelukkig,
heeft de Evangelische Wachter, van de
hoogte van zijnen waachtoren, dezen Geest
ontdekt, en als eene vlederinus in de
schemering zien rondwoelen, nu en dan
reeds beproeiende, om tusschen de steenen
van het Stadsgebouw, in te kruipen, en
deszelfs hecht cement los te maken. De
tweede, nog veel meer te vrezen dan de
vorige, is geest *Faction*, die niet in het
heimelijke, maar in het openbaar werkt,
vijandschap zoekt uit haat van den vrede,
en het zaad van twist en partijschap met
volle korven uitstrooit. Veel heeft deze
geest van een haan van echt Engelsch ras,
die door O'Connell, na eene onstuimige
parlementsvergadering, onmiddellijk van
Londen herwaarts zou zijn gezonden, om
door zijne schelle stem en zijn scherp ge-
kraai alle eenden van Holland te over-
schreeuwen. -- Dan komt een derde, een
allerverschrikkelijkste geest, een geest, die
als een raaf zoop zwart en niet minder vastig

en verslindend, doet wederstaanbaar
instinct, gedreven wordt, om alle boekskens
met het opschrift *Grondwet voor het Kon-
ingrijk der Nederlanden*, in zijne alles
verterende milt te stikken, en zeer appa-
rentelijk, niet dan opansich misvormd zeking
te geyen. Het is deze, de geest van *Revo-
lutie*, of van *Verscheuring en Vernietiging*
der *Grondwet*, die, niet ouder dan zes
maanden en eenige dagen, dat is 200, 900
als de *denonciatie* der famoos *Geschied-
kundige Bemoediging*, van zijne geboorte
af de Evangelischen niet zonder Yeden heeft
ontsteld, en verschrikt. -- Eindelijk en tot
laatste verschijnt de *matador* van allen en
komt een koninklijken adelaar en Jupiters-
bliksemdrager gelijk, over de hooge Alpen
aangevlogen, in zijnen Ultramontaanschen
bek eenen ijzeren scepter dragende, om-
den *Zijn Heiligheid*, van wege
Zijn Heiligheid, een vrien schappelijk en
hartelijk aan te bieden, tevens met een
diploom van *Czar der Nederlanden*. Ieder
zal gemakkelijk dezen geest erkennen, die
weet, dat de invoering der *absolute mo-
narchie* thans het troetel denkbeeld is van
de *Roomsch Katholieke Dagbladen* in Ne-
derland. -- Zietnaar de vier groote Geesten.
Van de drie kleintjes nu zet het eerste zich
als een lok, in de op alle onderdeuren van
Roomsch-Katholijken Winkeliers, op al'e
bordjes van Advocaten, Notarissen en Vendu-
meesters neer, op 't blet den Protestant er
voorbij te gaan, en den Katholijk, vooral
in Noord-Brabant, waar de *strijd gevoerd*
wordt, een penningje bij den Protestant
te besteden. De twee andere zitten, het
een in de kap van den *ijverigen Missionaris*,
het andere in den mouw van een *Biegt-
vader*, om de Katholijken van ambten en
bedieningen mijsbruik te doen maken, en
als trekvogeljes hun den weg te wijzen,
om, of 's lands karweg te voeren, of zelfs
het land te verraten. Voorwaat die met
deze zeven geesten den spot drijft, en den
kamp tegen dezelve niet als een tweede
Beestengevecht aanziet, der Evangelische
Doggen tegen het gevaarlijk Ultramontaansch
gebroed, die niet in welken tijd hij
leeft; noch hoe geringe krachten en hoe
zwak een tegenjemen den vijand heeft tegen
te stellen. Wij zullen nu van dit laatste
een enkel troepje beschrijven, waarvoor
men gemakkelijk over het geheel zal kunnen
oordeelen, en het onderscheid als tusschen

zwaai en wit, dat is 200, 900
ren, waarvan het laatste, 200 als reeds
vroeger bleek, niet eens roode mutsjes
draget.
Het troepje dan, dat wij bedoelen, ligt
in garnizoent in eene der groote steden van
het Rijs, en is eene *Compagnie ter bevoor-
dering van Godsdienslige Kennis en Nui-
selijke Welvaart*. Naar het schijnt staat
of zal hetzelfde eertlang in verband staan
met meer soortgelijke troepen in andere ste-
den, die dan te zamen eene divisie van
openbare Welvaart of een comité de salut
public zullen vormen, zoo als men er trou-
wens, in tijden van *terrorisme*, wel eens
elders heeft zien opruizen. Dit echter slechts
wat den naam betreft; want aangaande de
zaak, heeft dezelve volstrukt niets gemeens
met eene gelijknamige instelling van het
Franche schrikbewind, geene revolutionaire
beginselen, geene anarchique stellingen, geene
jacobijnsche Herinneringen, sansculotische
Bemoedigingen, niets van dat alles. Vreed-
zaam en zachtzinnig gaat de troep zijnen
weg, bestaande alles en alles, niet uit hon-
derde manschappen, zoo als men zou den-
ken en uit dezelfde talrijke diensten zeker
zou afleiden, maar uit niet meer dan drie
Dameschappen. -- Ziet hier nu, wat wij
in een Verslag dier edelaardige *Christinnen*,
of liever *Hellinnen*, hebben aangetroffen.
Het wordt gemeld uit Groningen, en staat
te lezen: *Evangelische Kerkbode* No. 13,
Bladz. 53.
» Gelukkig invloed heeft reeds de arbeid
» dier Christinnen, ter bevordering van het
» Protestantismus gehad. Schoon van alle
» ziele. *Proselytenmakery afkeerig*,
» hebben zij echter, op haren weg, meer-
» malen Roomsch-Katholieke huisgezinnen
» aangetroffen, waar hare edele hulpvaar-
» digheid gewenscht en welkom was. Maar
» juist daardoor zijn zij ook menigmalen
» de ongezocht, aanleiding geweest,
» dat Roomsch-Katholieken, tot de Her-
» vormde Godsdiens zijn overgegaan.
» halve sommigen, die hunne vorige be-
» trekking tot de Roomsch-Katholieke Kerk
» verzwegen, zijn er DERTIEN, nees
» hoorden van huisgezinnen, onder het
» genot van het onlerwijs, door die
» bekostigd, leden der *Evangelische Kerk* ge-
» worden, terwijl nog
» thans dat onderwijs
» Ziet! zoo moet het

regte! Zoo behoort het! Hoe zwart staat hier niet de *general Proselijtenjager* naast die sneeuw witte Dames! Hoe zwart vooral die Pater, welke (de Bode getuigt het) met een trapje op zijn rug uitgaat, niet om schoorsteenen te vegen en *huwelyke belevaart* te bevenlaren, maar om de Evangelischen diets te maken, dat de Heiland er mee naar het Kruis geklommen is, en de Protestantische ziertjes er mee uit de hel opstijgen; een uitgelezen middel voorwaar, om Proselijten te maken, naar hij meent, maar hetwelk nergens anders toedient, dan om er den Bode zelven mede te doen opklimmen tot eene zoo looge verhevenheid, dat men nog slechts even de trapjes kan onderscheiden, die dezelve achtbaar haartooisel van den tijd van *Willem V.* versieren! Nog eens, hoe zilverblank staan hier die Dames naast die afzigtelijke bende, die met wapenen en allerlei booze werktuigen op zielenjagt uitgaan, zonder kruid of lood, zonder netten of strikken gaan zij veldwaarts in, en ziet! wat eigenlijk door haar NIET gezocht wordt, komt haar van zelf tegen. Zoo hecht zich steeds de zegen aan het argeloos inzicht en de zuivere menschlievendheid! Zoo zou men overal dezelfde uitkomsten bekomen, als men slechts goedvond, dezelfde middelen te bezigen! Maar wat doet men? Scheepsladingen van Bijbels, magazynen van tractaatjes, zware handgelden verspilt men; Pamphletten vooral strooit men uit, waarin naamlooze schrijvers valscheden en lasteringen uitkramen, die de onbeschaamde dweeper het voorhoofd niet zou hebben, om uit te spreken, en, zoo wordt men in plaats van Proselijtenjager een schandelijk *Proselijtenstrooper*. Van te Groningen (hoezeer het der Dames, « aan ondersteuning van wege het Bij- » bel- en Tractaatgenootschap niet heeft ont- » broken ») te Groningen heeft men zulke middelen niet nodig. Te Groningen gaat men uit, treft men aan op zijnen weg, is men gewenscht, welkom en ongezochte aanleiding tot bekeering; Groningen met een woord is het *Luilekkerland* der bekeeringen. Daar komen de Ultramontaansche vogels van zelve in de handen der Dames aangevlogen, de visschen haar van zelve toegezwoomen. En is het te verwonderen? Die Dames toch worden door veel reiner beginsel beziel, zegt de Bode, dan onze Liefde Zus'ers. « Nooit » zal het zijn, om door hare goede werken « de Zaligheid te verdienen, dat zij zich aan « de zaak der verwaarloosde menschheid « zullen wijden. » — hebben wij dit laatste al of niet wel begrepen? Moet dit beteekenen, dat de dames herboren en van hare zaligheid verzekerd zijn, en is dit eene plegtige canonisatie, door het orgaan der Evangelische Orthodoxie, reeds in haar lezen geschied? Dan feliciteren wij de Dames van harte, en noodigen de *trane Groninger* studenten, bij dezen uit, om de drie nieuwe Heiligen bij de eerste uitgave van hunnen Muzen-almanak wel in hunnen kalender te willen opnemen. Misschien zouden zij niet ongepast doen, met aan dezelve volgens hare beoogningen van *gewenscht ongedacht en welken*, de niet kwalijk klinkende namen van *Barbarata*, *Inaffeltata* en *Bonvoluta* te geven. Vooral zouden wij

hun raden, derzelve feest op den 29 Februarij vast te stellen, ten einde men haar meer bijzonder elk schrikkeljaar (het uitgegansjaar der Dames) moge aanmerken. Hij te zijnen gezinszinnigen verlichte Dames, die er mee opeenen Evangelische goddijnszal dan niet alleen te Groningen, maar in de hoofdstad zelve, nog al eens een kapittelje, ter harer eere, uit den Bijbel lezen, ten einde ook eens het geluk te mogen hebben, *van op hare wegvoets aen te treffen*, al ware het dan ook geen *hoofd eens huisgezins*.... en Papa en zijn *lieve schat* zullen haar gewis hierin zeer gaarne seconderen.

T. T.

DUITSCHLAND.

Sinds eenigen tijd was een Korceel bevel van Berlijn gekomen, waarbij bevolen werd alle Godsdienst oefeningen in de Kathedraal van Keulen te staken, onder voorwendsel, dat men de voltoojing van het prachtgebouw met des te meer spoed zoude kunnen bewerken. Mgr. von Geisel stelde zich daartegen, en deed opmerken, dat de godsdienst oefening zeer geschikt kon plaats hebben. Te Berlijn bleef men aanhouden, en wilde alle godsdienst oefening gedurende den tijd van 10 jaren doen ophouden. Men begroep niet waarheen die eisch leiden moest. Maar de zaak is eindelijk uit den mouw gesprongen; men heeft officieel aan Mgr. von Geisel doen weten, dat men na 10 jaren de groote Kathedraal tot gemengd gebruik wil inrigten, voor de Katholieke en voor de protestantische eeredienst. De verontwaardiging is algemeen. Mgr. von Geisel verklaarde, dat hij onmiddellijk zijne demissie nemen zou, bij al dien men bij dien eisch bleef volhardan. Dien ten gevolge zijn bevelen van Berlijn gesonden, om alle werkzaamheden te staken. De standvastigheid van den coadjutor heeft de sympathien der bevolking tot zich getrokken; en er werd hem door eene menigte van 1000 menschen eene serenade met fakkellicht gebracht, daags voor zijn feestdag. De Provinciale staten te Dusseldorf vergaderd, hebben met eene groote meerderheid de wet verworpen, waarbij eene nieuwe criminele procedure werd voorgesteld. Nauwelijks was dit bericht te Keulen bekend, of twee stoombooten werden door de bewoners der stad gehuurd en meer dan 1500 personen scheepden zich met alle muziek gezelschappen der stad in, om te Dusseldorf eene serenade met fakkellicht aan de leden der staten te gaan brengen.

ENGELAND

Te Galway heeft weder eens ontelbare meeting van honderdduizenden plaats gehad, tot welke de heer O'Connell eene der navigate redevoeringen gehouden heeft, welke men in lang van hem gehoord had, zijnde eene soort van antwoord op de jongste verklaringen der ministers, bij de beraadslagingen over de Iersche zaken. Hij hield het volk voor oogen, dat het zich zelf kon redden; dat hij voor zich het uiterste of voor over had, om zijn geboorteland van een onderhoorig geweest tot een eigen land te verheffen; dat geene magt ten aande in staat was de verlangens van acht miljoenen menschen te wederstaan; dat het ontnemen van een eigen parlement aan Ierland eene laaghartigheid was geweest; dat het ten hemel schreit, dat de katholieken de heerschende kerk in Ierland moeten bezoldigen, dat Engeland reeds door de tegenwoordige houding der Ieren bekneld wakt; dat het echter geen uur rust zal hebben, tenzij het regterhandig jegens de Ieren handelde, dat hij voor zich in geene schikking, hegenaannd meer treedt, en niet zal ophouden al het mogelijke aan te wenden, om in een Iersche Parlement te Dusseldorf op te treden. Hier stonden alle aanwezigen op, en riepen hem vol geestdrift toe: *we zullen*

als één man nevens u staan!) Tories en Whigs beide O'Connell, onverschillig. Hij wenschte het herstel van de vaderlandsche wetgeving. Al de tegenwoordige volks-vergaderingen roesten een groot doel hebben. Anders waren zij niet dan het roeiel van den donder. Het groote doel der vergaderingen was, alle Ieren in Ierland te doen verklaren, dat men eene regering uit zichzelf verlangt. «Mijn vader — riep de spreker uit — was een eenvoudige landheer, en ik stond in mijne jeugd op denzelfden grond, als waarop elk uwer staat. Indien ik ooit iets heb geweest dan velen; — indien ik een naam heb verworven, welke van de toppen der Andes tot de gebergten van Hongarije weerklinkt, — is het alleen omdat ik mij met gansch mijne ziel en sinnen heb toegewijd aan de zaak van Ierland. Geen uwer of hij kon mijn gelijke wezen, en vele uwer bezitten bekwaamheden, die u geschikt maken mij verre te overtreffen; laat ieder zich slechts afvragen: » Wat kan ik voor Ierland doen? Ik zou dien naam behagen, die niet iets kan verrigten voor dat land, dat waard is, dat men er voor strijdt. Geef mij slechts drie miljoenen unieverbrekers, en ik verbrek haar. » Op deze wijze ging de spreker voort, hernamde hoe het parlement, na jaren worstelens, toch de gelijkstelling van de Katholieken heeft moeten toestaan, twijfelde aan den eindelijkden uitslag zijner tegenwoordige pogingen niet; en beweerde dat de koninklijke familie niet tegen een afzonderlijk Iersche parlement gezind is. Hij boogte het herte voor zijne zaak, want, zeide hij, het Huis der Lords heeft er nog niet tegen gestemd, en indien Lodewijk-Philips een leger naar Spanje mocht zenden, en den ellendeling Espartero ter neder werpen; indien Amerika mocht staan op het bezit van het grondgebied aan den Oregon; indien Rusland de Oost mocht bedreigen, en Syrie, van Mehemet-Ali ontlagen, in spijt van Engeland, aan Rusland mocht worden overgegeven, indien slechts eene van deze gebeurtenissen plaats heeft, of dreigt plaats te hebben, dan is de zegen ons! Hij betogde al verder, dat, ook bij vrede in Europa, de zaak van Ierland overwinnaar kon; dat de koningin het Iersche parlement kon verlevendigen, dat er nog genoeg kracht van de Iersche staatsregeling over was gebleven, om het eigen parlement daartoe te doen herrijzen. De Ieren zouden slechts het voorbeeld hebben te volgen van koning Willem in 1688, die zijne regering slechts aan een «conventioneel» parlement ontleende. Indien een Iersche parlement eenmaal bestond, en Engeland tot wapen mocht loopen om het te vernielen, en de Ieren onder het iuk terug te brengen, dan zouden deze weten te sterven tot den laatsten man. (Hier hief de vergadering een oorverdovend geschied aan.) De Iersche onafhankelijkheid slammerde, maar niet den doodslamp. Hij stak de daarin harer herrijzing. Als hij eens drie miljoenen unieverbrekers rondom zich had, dan 400 bij 100 Dublin 300 der besten van de Iersche aanzienlijken verzamelen, die nog niet als vertegenwoordigers bijeen beoefden te vergaderen, maar niemand kan de samenkomst beletten. En dan kon men ondervinden, dat de Ieren der Iersche onafhankelijkheid in 1798 niet opgehouden had te kroonen; zijn gefaald zou in 1844 op nieuw worden vernomen! De spreker stond in zijne rede, als hij de groote yver, en welke uit de bereiking van zijn groot doel moesten voortspuiten. Hij bragt daartoe de afschaffing der kerkelijke tienden; het aanwenden van een gedeelte der bezoldiging der heerschende kerk in Ierland ten behoeve van het land; de afschaffing des armewet; het algemeen maken van het kiesrecht tot ieder gebouw; de geheime stemming bij de verkiezingen; het terugkroon van Ierlandsehe Iersche grondbezitters (die slechts de inkomsten van den grond trekken en die aan nit-zuigende rentmeesters overlaten), en de huurop-zegging van de pachters merklijk te bemoeijen. De spreker eindigde zijne rede, welke talkeer door toefuichingen werd afgebroken, met een schets van de opzetting van het parlement.

-- Blijkens berigten uit de Vereenigde Staten heerscht aldaar, niet alleen onder de ingezetenen van Iersche geboorte of afkomst, maar ook onder velen der overigen, eene levendige deelneming in de pogingen der partij van O'Connell, om de Unie tusschen Groot-Brittannië en Ierland te verbreken. Zelfs voormalige en tegenwoordige leden van het Congres nemen aan de vergaderingen deel, in welke over middelen beraadslaagd wordt om de bereiking van dat doel, ook door geldelijke bijdragen, te helpen bevorderen. Eene zeer hevige taal is in sommige dier vergaderingen tegen de Engelsche Regering gevoerd, en onderanderen besloten een adres aan het Fransche Volk te rigten, ten einde het op te wekken zijne pogingen met die der Noord-Amerikanen, tot bevrijding van Ierland, te vereenigen.

-- Het huwelijk van de Prinses Augusta, oudste dochter van den Hertog van Cambridge, met den Erf-Groot-Hertog van Mecklenburg Strelitz is den 28 Junij plegtiglijk in de kapel van het Buckinghamische paleis ingezegend. De aartsbisschop van Canterbury en de bisschop van Londen hebben daarbij de dienst gedaan. De Koningin Victoria met haar gemaal, de Koning van Hannover en de verdere Leden der Britsche Koninklijke familie, de Koning en de Koningin der Belgen, alsmede verscheidene Duitsche Vorsten en Vorstinnen hebben de plegtigheid bijgewoond.

-- Het Lagerhuis heeft den 29 Junij nog weder eene langdurige zitting gewijd aan de behandeling in commissie der Wet wegens het bezitten van wapenen door de Iersche bevolking. Ditmaal gold het de clause, dat de wapenen met een merk gebrand moeten worden. Zelfs Engelsche Leden hebben zich daarbij aan zoo hooggaande overdrijving schuldig gemaakt van te beweren, dat hij, wiens snaphaan gebrandmerkt was, zelf als gebrandmerkt moest beschouwd worden. Te vergeefs heeft men daartegen aangevoerd, dat dezelfde Leden een paar jaar geleden eene gelijksoortige bepaling hadden aangenomen. Men heeft daarop geantwoord, dat toen geene vrees voor toenemende verbittering der Ieren kon worden gekoesterd. Enkele Protestantisch-Iersche Leden hebben in het belang der veiligheid van hen en hunne huisgenooten zeer op het goedkeuren der clause aangedrongen. De clause is dan ook eindelijk goedgekeurd, doch niet dan na eenige verzachting en met betrekkelijk geringe meerderheid van 178 tegen 104 stemmen.

SPANJE.

Eene telegraphische dépêches bevestigt de nieuwe vorderingen welke de opstand in Spanje maakt. Verscheidene plaatsen, die tot nu toe getrouw gebleven waren aan Espartero, hebben zich bij de beweging geschaard.

Intusschen zet de regent zijne marsch naar Valencie met groote snelheid voort. De telegraphische dépêche meldt, dat hij den 27 nog slechts 48 kilometers van dezelve verwijderd was. Daar men een aanval verwacht, heeft de junta al de miliciens van den ouderdom van 18 tot 40 jaren even als in Catalonie, mobiel verklaard. In deze laatste provincie, veroorzaakt de terugtocht van Zurbano naar Cervera een eerste voordeel voor de opstandelingen, waarvan zij waarschijnlijk partij zullen weten te trekken. Reeds meldt men dat Prim en Castro de stad Cervera omeingeld hebben, waardoor Zurbano verplicht zal worden tot Lerida terug te trekken. Wat de gebeurtenis van Igualada aangaat, dezelve verklaart men thans op eene vrij natuurlijke wijze. Zurbano had zich den 22 door de landengte van Brusca op marsch begeven. Hij rekende er op om zonder eenigen tegenstand bezit van het dorp te nemen, dat dien naam draagt en den weg bestrijkt; maar Prim was hem voor geweest.

Daar hij meende, dat hij zijne positie niet met geweld konde houden, hij voorzigtiglijk terugkeerde. Men heeft hem niet gecapituleerd, zoo als men eerst gemeld had. De tijding van eene

overeenkomst in inspelings van (allez grond) hoofd.

Het is niettemin waar, dat Zurbano eene wapenschorsing verzoekt had, voorstellende naar Cervera teruggetrokken, onder voorwaarde dat de kolonel Prim niet verder zou gaan dan de posten welke hij bezette. In geval van aanneming bood Zurbano aan, om aan den gouverneur van Montjuich te doen weten, om Barcelona niet te bombarderen. Prim heeft geantwoord dat zij elkander wederkeerig vier en twintig uren voor den aanval zouden waarschuwen, en heeft geweigerd aan het verzoek te voldoen om in zijne positie te blijven. Deze zaken zijn door de Junta van Barcelona ter kennis van het algemeen gebracht en zij zijn derhalve officieel.

De generaal Seoane heeft van zijnen kant in plaats van de beweging te ondersteunen, zich gericht tegen de boeren der vallei van Aran, in oproer gebracht door den gedeputeerde Mados en den kolonel Vedalles.

BELGIË.

Men leest in den *Precursour* het volgende:

Wij hebben de werkplaats bezocht van onzen stadgenoot, den Heer Edgard van Ertrijk, waar wij getroffen werden van bewondering bij het zien van twee schilderijen, waaraan de kunstenaar de laatste hand heeft gelegd; de eene stelt voor *Christus aan het Kruis* en de andere de *Begraving*. De uitvoering van deze godsdienstige stukken is treffend schoon, en volkomen het onderwerp waardig, hetwelk zij voorstellen. Deze beide schoone stukken zijn bestemd voor de fraaie Kerk van Oirschot, in Noord-Brabant. Bij deze gelegenheid zullen wij hier bij voegen, dat het waarlijk jammer is, dat de Heer van Ertrijk niet bedacht is geweest, om de schoone stukken, welke hij vroeger heeft gemaakt, en die nu reeds bovengenoemde Kerk versieren, te Antwerpen ten toon te stellen.

Een schoone loopbaan schijnt zich voor dezen jongen kunstenaar te openen, ten minste te oordeelen naar hetgeen hij tot hertoe gedaan heeft; wij kunnen hem niet genoeg aanmoedigen om in de geschied- en godsdienst-schilderkunst te volharden, welke thans zoo weinig beoefend wordt.

De Heer van Ertrijk doet zijnen meester, de Heer de Keyser zeer veel eer aan, en wij hopen, dat hij dezen keer de liefhebbers der schoone kunsten, niet van het genoegen zal berooven, om de schilderstukken te bezichtigen, welke hij heeft afgewerkt, en dat zij een der sieraden van onze aanstaande tentoonstelling zullen zijn.

-- BRUSSEL, den 12 Julij. De *Moniteur* van heden bevat den tekst der conventie tusschen Holland en België, betreffende de uitwatering der beide Vlaanderen. Dit stuk is gegrond op de bepalingen van het vredestraktaat van 1839.

-- De fabrikanten van werktuigen te Gent, Luik, Charleroy en eenige andere steden hebben eene petitie onderteekend waarbij zij vragen om eene verhooging van het inkomend regt op de vreemde werktuigen, alsmede om de intrekking der in 1834 aan de regering toegekende bevoegdheid, om den vrijen invoer van nieuw uitgevonden werktuigen toe te staan. Zij stellen voor om het regt te bepalen naar de waarde en niet naar het gewigt.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH 5 Julij. Gister werd de jaarlijksche Staten-Vergadering van Noord-Brabant door den Heer Staatsraad-Gouverneur geopend. Wij zullen in een volgend nummer verslag der Zitting geven.

Bij besluit van Z. Exc. den heere Staatsraad-Gouverneur der Provincie Noord-Brabant van 27 Junij 1843 N. 48. is tot plaatsvervangend Auditeur bij den Schuttersraad der Dienstdoende Schutterij van 's Hertogenbosch benoemd Mr. Hubert Sassen, practiserend Advokaat te 's Hertogenbosch.

De Heer M. de Bordes is benoemd tot Consul te Valparaiso in Chili.

Den 26 Junij hebben onder het weerkolk van den gieren spoorweg bij Renwoude onregeligheden plaats gehad, welke echter door den luitenant der lanciers, den Heer Boreel de Maurignault, zijn hersteld, die tien der hollamers heeft doen arresteren naar Amersfoort overbrengen. Uit Ede schrijft men daarover: "Zaterdag had zekere toegenaaende patbaas, Schouten, te Renwoude wonsachtig, zich over de betaling voor zijn godsanwerk in hevige bewoordingen en dreigementen tegen den aannemer van bovengemeld proces uitgelaten, met dat gevolg, dat hij door de hollamers gestationeerd aan de Klom, in hechtens genooten en aan den burgemeester van Ede werd overgeleverd. Laatstgemelde magistraatspersoon ontsloeg den gearresteerde, omdat het feit onder de provincie Utrecht had plaats gegrepen. Men kan niet met zekerheid zeggen, of de ontlagene Schouten zijne medearbeiders heeft opgeleid, doch dezelve ligt onder zware verdachting daarvan. Hoopdij, dit zij, des Maandags morgens, werd de luitenant Boreel de Maurignault, kommanderende het detachement lanciers te Ede, door den aannemer voornoemd om assistentie verzoekt, welke die wakere officier onmiddelijk verleende. Ter plaatse van het oproer gekomen, vond hij aldaar ongeveer 300 arbeiders, godelijk geschapend met stokken met scherpe punten en voorafgegaan, als naar gewoonte, door medearbeiders met opgestokene roode vlaggen, hevige dreigementen tegen den aannemer, die inmiddels gevlugt was, uitbrakende en het vooral gemunt hebbende tegen de keet van den aannemer, waarin eene som van 16 à 18,000 gulden geborgen was. De luitenant Boreel, vergeefs getracht hebbende, de oproerlingen tot bedaren te brengen, gebruikte vervolgens strengere maatregelen, met dat gelukkig gevolg, dat, na het arresteren van 9 der hoofdaanleggers, genoegzaam allen uit Renwoude en Voerendaal afkomstig, de oproerlingen uiteen gingen en de opstand gestild was. De gearresteerden zijn naar Ede opgebracht en vervolgens aan den Heere officier van justitie bij de Arrondissements-Rechtbank te Amersfoort overgeleverd."

's GRAVENHAGE den 2 Julij HH. KK. HH. de Erfgrootheer en Erfgrootheer van Saksen-Weimar-Eisenach zijn gisteren avond ten acht ure, van het Loo, alwaar Hoogdezelve eenige dagen hadden doorgebracht, in deze residentie teruggekeerd.

-- Bij zijner Majesteits besluit van den 30 Junij laatstleden zijn tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd, de heeren mr. A. Brugmans, advocaat te Amsterdam, en R. Vrancken, hoofdcommissie bij het departement van finantien.

-- Door Zijne Majesteit is tot ridder der orde van de Eikenkroon benoemd de heer Taurel, directeur der akademie van beeldende kunsten te Amsterdam, voor de afdeeling gravuerkunst.

-- Men verneemt, dat waarschijnlijk reeds zeer spoedig het ontwerp tot herziening van de wet op de regterlijke organisatie aan de Tweede Kamer der Staten-generaal zal worden aangeboden.

LETTERNIEUWS.

Beschouwingen over aan te brengen verbeteringen in de reglementen op de dykagie en de uitwatering der oude-maaslands van Heusden door J. A. Gerlach Jr. lid der Staten van Noord-Brabant en Notaris te Heusden. Te Heusden bij L. Peerman 1843.

Algemeen is de klacht over polder-reglementen. Ongrondwettigheid bij vele derzelve, is oorzaak dat bij gemis van wettelijkheid de handhaving derzelve onmogelijk is. Ondoelmatigheid, onregelmatige werking en anders gebreken, welke de tijd en veranderde omstandigheden noodzakelijk hebben

